

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Accident de treball “in itinere”: caigudes dintre del propi domicili, segones residències, interrupcions i imprudències

10-11-2022

L'[article 156 del TRLGSS](#) estableix el concepte legal d'accident de treball, entenent per tal tota lesió corporal que el treballador o treballadora pateixi en ocasió o a conseqüència del treball que executi per compte d'altri. Sobre aquest concepte genèric, en l'apartat segon d'aquest mateix article es diu expressament que tenen la consideració d'accidents de treball els que pateixi el treballador o treballadora en anar al lloc de treball o tornar-ne. Es tracta del denominat accident de treball *in itinere*, caracteritzat per una prolixa casuística que ha fet que siguin els tribunals qui han fixat els límits d'aquest peculiar supòsit d'accident de treball. El nombre de resolucions judicials en aquesta matèria és elevadíssim, per la qual cosa n'analitzarem algunes de les més recents i rellevants.

En primer lloc, la [Sentència 1532/2022 del Tribunal Superior de Justícia de Múrcia \(Sala Social\), de 5 de juliol de 2022 \(ECLI:ES:TSJMU:2022:1553\)](#), analitza un supòsit en el qual un treballador, que havia de començar la jornada de treball a les 7.30 hores, va relliscar en els graons de sortida del seu habitatge quan es disposava a dirigir-se al centre de treball. El treballador va caure a terra, dins de la seva pròpia finca i sense encara haver accedit a l'exterior, i va quedar incapacitat temporalment per al treball i en baixa mèdica per contingència comuna (accident no laboral). El Tribunal, no obstant això, entén que en aquest cas s'ha de considerar iniciat el trajecte cap al centre de treball, per la qual cosa concorren tant l'element temporal com el topogràfic, perquè l'esmentada hora en què succeeix l'accident permet entendre que el treballador es dirigia a la feina, i que l'accident es produeix quan hi va, encara que fos a l'interior de la seva parcel·la individual i no a l'exterior d'aquesta, però havent abandonat l'habitatge, la qual cosa ens porta a estimar que ens trobem davant un accident de treball *in itinere*, sense que s'haguessin acreditat circumstàncies concomitants que en permetessin l'exclusió.

En una altra sentència, la [número 847/2022 del Tribunal Superior de Justícia d'Astúries \(Sala Social\), de 23 de març de 2022 \(ECLI:ES:TSJAS:2022:847\)](#), el cas analitzat és el d'un treballador en ple trajecte amb cotxe des del seu domicili cap al centre de treball, que travessa un pas a nivell sense barreres en el moment en què els senyals acústics i lluminosos advertien de l'imminent pas d'un tren que, finalment, va atropellar el vehicle del treballador i li va provocar lesions que el van incapacitar

temporalment per al treball, i va ser baixa mèdica. En aquest cas, el Tribunal analitza si podem entendre que, en els termes establerts en l'apartat 4 de l'article 156 del TRLGSS, l'accident s'ha produït a conseqüència de la imprudència temerària del treballador accidentat, per concloure que no ha estat així. La imprudència temerària exigeix plena consciència del risc greu i una omissió conscient de les pautes elementals per evitar el mal, i no n'hi ha prou amb la falta de consideració de la gravetat del mal o la menysvaloració d'aquest o l'error en la decisió per evitar-lo. En el cas analitzat, no s'aprecia aquesta clara consciència en el treballador accidentat ni un menyspreu per la seva part de l'instint de conservació, sense que consti, d'altra banda, si l'accident va poder tenir a veure també amb l'excés de confiança adquirida en circular diàriament per aquesta ruta o amb la necessitat del treballador d'acudir puntualment al centre de treball. Tot això va poder provocar un error de càlcul en el treballador amb les desgraciades conseqüències que hem relatat, de manera que estem davant una mera infracció dels reglaments de trànsit, però no davant una imprudència temerària del treballador, així que l'accident ha de merèixer la qualificació de laboral *in itinere*.

Una altra sentència interessant és la [número 3810/2018 del Tribunal Superior de Justícia de Canàries - Las Palmas de Gran Canaria \(Sala Social\), de 24 de juliol de 2018 \(ECLI:ES:TSJICAN:2018:3810\)](#). En aquest cas, es tracta d'una treballadora que pateix una lesió en caure per les escales de l'escola de la seva filla, a la qual acabava de deixar vint minuts abans de la seva hora d'entrada al treball. Així doncs, aquesta treballadora va sortir del seu domicili, acompanyada per la seva filla, va deixar-la al col·legi i en aquell precís instant va patir l'accident. En aquest cas, el Tribunal entén l'assiduitat de les rutines de desplaçament com un element essencial a l'hora de determinar la naturalesa de l'accident, i considera que cal flexibilitzar l'element temporal tal com estableix la jurisprudència del Tribunal Suprem (TS) en aquesta matèria. Destaca, en aquest sentit, la Sentència del TS de 17 d'abril de 2018 -RCUD n. 1777/2016-, que entén que no desnaturalitza el concepte d'accident de treball *in itinere* el fet que una treballadora faci durant el trajecte una breu parada per comprar iogurts i es faci una lesió. En aquesta línia, el Tribunal Superior canari conclou que aquesta caiguda per les escales al col·legi de la seva filla ha de ser considerada també accident de treball *in itinere*, i més quan es tracta d'una situació requerida per la conciliació de la vida laboral i familiar que té lloc habitualment.

Acabarem amb la [Sentència núm. 6487/2013 del Tribunal Suprem \(Sala Social\), de 26 de desembre de 2013 \(ECLI:ES:TS:2013:6487\)](#), d'una gran rellevància en aquesta matèria, ja que va fer una reinterpretació del concepte d'accident de treball *in itinere*. Sobre la base de la jurisprudència clàssica en aquesta matèria, el TS manté la necessitat que concorrin simultàniament els elements següents:

- Teleològic: requereix que la finalitat del viatge estigui determinada de manera directa i principal per la feina.
- Cronològic: que el temps invertit en el trajecte sigui prudencial, sense que es pugui alterar per circumstàncies d'índole particular i sense relació amb la feina.
- Geogràfic: requereix que el trajecte connecti el domicili del treballador o treballadora o el seu lloc de residència habitual amb el centre de treball.
- Idoneïtat del mitjà de transport: ha de ser valorada atenent l'evolució de les formes de transport i dels propis costums socials.

En aquesta última sentència, el TS analitza un cas en el qual el treballador va sortir un diumenge -dia de descans setmanal per a ell- des de la seva segona residència en un municipi diferent del del seu domicili per dirigir-se a aquest últim, situat a 350 quilòmetres, i va patir un accident de

trànsit en aquest trajecte. La raó per la qual el treballador va fer aquest trajecte -cosa que feia habitualment tots els caps de setmana que es trobava en aquesta segona residència-, va ser poder dormir en el seu domicili i descansar abans d'incorporar-se al centre de treball el dilluns a les 8.00 hores. Entén el TS que la conducta del treballador és perfectament subsumible en els quatre elements configuradors de l'accident de treball *in itinere*, ja que el lloc de partida és també, a aquest efecte, el domicili del treballador -encara que es tracti d'una segona residència- i, sobretot, per les exigències de mobilitat que provoquen els hàbits socials relacionats amb els canvis temporals de residència en determinats moments de l'any, cosa que no ha d'alterar l'essència de l'accident *in itinere* ni desvirtuar la connexió causal de la conducta del treballador amb la seva feina. Així doncs, aquest accident va ser un accident de treball *in itinere*.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació